

**Príbeh na týždeň: Natáčanie rozprávky O
liečivej vode - 5. časť**

~

***The filming of fairy tale movie About the
Healing Water (Story for the Week - Part 5)***

***Příběh na týden: Natáčení pohádky O léčivé
vodě - 5. část***

by

Lenka Dzobová

Radio and Television Slovakia

RTVS

SYNOPSIS

Príbeh na týždeň: Natáčanie rozprávky O liečivej vode - 5. časť

Vyrobiť televíznu rozprávku v roku pandémie nebolo jednoduché, ale česko-slovenskému koprodukčnému tímu sa to podarilo a tvorcovia sa do Vianoc v priebehu niekoľkých mesiacov dokázali úspešne popasovať s posunmi v nakrúcaní, rôznymi protipandemickými opatreniami či s nemožnosťou uskutočniť reálne kastinky. A ja som vďaka tomu mohla poslucháčom priblížiť v 5- tich častiach rozhlasovej relácie Príbeh na týždeň, ako vlastne televízna rozprávka vzniká. V lete a na jeseň som sa zúčastnila 2 natáčacích dní na zámkoch v Smoleniciach a Bojniciach, kde som sa v prvom rade snažila byť neviditeľná a nenarušiť výrobu a v druhom rade zachytiť vo zvuku nielen atmosféru filmovacieho dňa, ale počas krátkych prestávok dostať k mikrofónu hercov, členov filmového štábu, komparzistov, kostymérov či maskérov. A keď bola rozprávka tesne pred dokončením, navštívila som aj filmovú strižňu. Divák si to bežne pri sledovaní filmového diela neuvedomuje, ale dva historické zámky sa v rozprávke spojili do jedného rozprávkového – filmoví tvorcovia totiž majú v rukách „čarovný prútik“, ktorým dokážu vytvárať filmový čas a priestor. Vo filmovej strižni som sa pokúsila priblížiť reportážne toto kúzlo s obrazom poslucháčom rozhlasu iba vo zvuku. Aj o tom je záverečná piata časť Príbehu na týždeň.

The filming of fairy tale movie About the Healing Water (Story for the Week - Part 5)

Producing a fairy tale movie in the time of pandemics was not an easy task, but the Czecho-Slovak coproduction team has successfully dealt with it and the film makers managed to cope up with various complications in the past months such as delays in the filming schedule, rapidly changing anti-epidemic measures or the ban to organise castings. I got a chance to offer to the listeners of our weekly radio programme Story for the week an insight into the creation of a fairy tale movie. In the summer and autumn, I could experience 2 filming days at the castles of Smolenice and Bojnice. First of all, I tried to be invisible and not disturb the production team, but I was also doing my best to catch the atmosphere of the filming day and to get to talk with actors, film crew members, background performers, costume designers and makeup artists. Before the movie was finished, I could also peek inside the editing room. The viewers watching the movie will most probably not realize the fact that two real historical castles were merged into one fairy tale castle thanks to a magic wand in the hands of the film makers that enables them to create time and space in the movie. When visiting the editing room, I tried to bring the post-production magic closer to our radio listeners. That is what the final 5th part of the Story for the week is about.

Příběh na týden: Natáčení pohádky O léčivé vodě - 5. část

Vyrobiť v televíznej pohádke v dobe pandémie nebylo jednoduché, ale česko-slovenskému koprodukčnému tímu sa to podaťilo a tvůrci se v průběhu několika měsíců dokázali úspěšně popasovat s posuny natáčení, různými protiepidemickými opatřeními nebo s nemožností uspořádat živé castinky. A já jsem díky tomu mohla posluchačům v pěti částech rozhlasové relace Příběh na týden priblížit, jak vlastně televízni pohádka vzniká. V létě a na podzim jsem se zúčastnila 2 natáčecích dní na zámcích ve Smolenicích a Bojnicích, kde jsem se v první řadě snažila být neviditelná a nenarušit výrobu, a v druhé řadě zachytit ve zvuku nejen atmosféru filmovacieho dne, ale v průběhu krátkých prestávok dostat k mikrofónu herce, členy filmového štábu, komparzisty, kostyméry nebo maskéry. A když byla pohádka těsně pred dokončením, navštívila jsem i filmovú strižňu. Divák si to bežně při sledovaní filmového díla neuvedomuje, ale dva historické zámky se v pohádke spojili do jednoho pohádkového – filmoví tvůrci totiž mají v ruce „čarovnou hůlku“, kterou dokážú vytvářet filmový čas a priestor. Ve filmovej strižni som sa pokúsila reportážne priblížiť toto kúzlo s obrazom poslucháčom rozhlasu pouhým zvukom. A i o tom je záverečná pátá část Příběhu na týden.

Original script

Zahlásenie:

Na viacerých historických miestach vznikala rozprávka O liečivej vode. Vodná pani ju daruje ľuďom pod podmienkou, že ju nesmú speňažiť a bohatnúť na nej. Obstoja ľudia v tomto teste? Uvidíte na Štedrý večer. A ako sa dopočula na pľaci na Bojnickom zámku Lenka Dzobová, v rozprávke nebudú okrem posolstva chýbať ani akčné scény a špeciálne efekty:

Já se jmenuju Lukáš Zmij. Jsem technik speciálních efektů a zabýváme se tím, že vlastně do filmu řešíme všechno, co není taková běžná záležitost – řešíme kouř, řešíme ohně, deště, výbuchy, postřely a všechny takovéhle nestandardní záležitosti.

L. Dzobová:

Aké ešte iné špeciálne efekty v tejto rozprávke budeme môcť na Vianoce vidieť?

L.Zmij:

Divokou řekou, kterou jsme u mlýna na Tomášikově vlastně dělali uměle, aby byla bezpečná i pro naši mladou princeznu a aby Vodní paní byla schopná zastavit a opět nechat téct dle jejího přání.

L. Dzobová:

Aj o tom je rozprávka, v ktorej sa vďaka filmárom aj nemožné stane možným. Aj naše dva historické zámky Smolenický a Bojnický tvorcovia spojili do jedného. Výzva pre filmového architekta Tomáša Berku.

Tomáš Berka:

Kráľ býva v jednom zámku. Čiže aj Bojnice aj Smolenice sú ten istý príbeh, ten istý zámok. Tak sme vlastne balkón z tých Smoleníc museli vybudovať aj na tom bojnickom nádvorí. Čiže my sme si tam museli urobiť balustrádu, ako keby kamennú. Napodobiť to, čo bolo v Smoleniciach. Takže mali sme tam zrazu studňu, ktorú sme nesmeli vidieť. Lebo my sme si spravili svoju studňu, ktorá vybuchuje. Takže tým pádom tá krásna bojnická nesmela byť vidno. Tam sme tam urobili cirkusantský šiator na to. Takže bolo tam pomerne veľa práce na tom, napriek tomu, že ten zámok je sám osebe nádherný. Za normálnych okolností by nepotreboval nejaké úpravy.

L. Dzobová:

A ako v jednej minúte spojiť viacero priestorov z rôznych kútov Slovenska do jedného príbehu? Nuž predsa filmovým strihom. Takýto čarovný prútko držal v rukách strihač Michal Kondrla.

M. Kondrla:

Strih je také zaujímavá profesia, pretože strih sa označuje aj že je to neviditeľné umenie. Vlastne ten strih je vtedy dobrý, keď si to diváci neuvedomujú.

English script

Radio Intro:

The fairy tale movie “About the Healing Water” was filmed at various historic locations. The Water Lady gives the healing water as a gift to people on condition that they are not allowed to make any profit by selling it. Will the people stand the test? You will find out on Christmas Eve. And as the editor Lenka Dzobová learned during her visit at the filming location at Bojnice Castle, apart from a moral lesson the movie will also feature action scenes and special effects:

My name is Lukáš Zmij. I am a special effects technician, our job is to produce everything that is beyond the usual stuff when making a movie – we produce smoke, fires, rain, explosions, shootings and all these non-standard things.

L. Dzobová:

What other special effects will we get to see in this fairy tale movie that will be broadcast on Christmas?

L.Zmij:

A wild river that was completely built up at the water mill in Tomášikovo in order to be safe enough for our young princess, and we also needed the river to be able to stop flowing and then start again at the request of the Water Lady.

L. Dzobová:

Thanks to the film makers the fairy tale will show us that the impossible can come true. Even our two historical castles located in Smolenice and Bojnice were merged into one fairy tale castle – this was a challenging task for the movie architect Tomáš Berka.

T. Berka:

The king lives in one castle only, therefore the castles in Bojnice and Smolenice were merged into one and the same castle, sharing the same story. We needed to rebuild the balcony from the Smolenice castle at the courtyard of the Bojnice castle. We had to create a balustrade that would look like made of stone – we had to make a copy of the balustrade at Smolenice castle. Then there was a water well that we did not want to be visible in the movie, because we made our own water well that would be exploding. So, the beautiful water well at the Bojnice castle had to be made invisible. We have built a circus tent around it to cover it up. Despite the fact that the castle itself is beautiful, there was quite a lot of work to do. Under usual circumstances, the castle does not need any adjustments at all.

L. Dzobová:

And how is it possible to combine several locations from various parts of Slovakia into one story? That is the job of film editors. This time the magic wand was in the hands of film editor Michal Kondrla.

M. Kondrla:

Film editing is an interesting profession, it is also called invisible art. A good film editing means that the viewers do not even realize it was done.

Zvuk

M. Kondrła:

Rozprávka sa odohráva v kráľovstve. A to kráľovstvo neexistuje, takže my sme si ho museli nejakou vytvoriť. Čiže princezná sa nachádza vo svojej komnate na Bojnicksom zámku, vojde do suterénu v Smoleniciach, cez tajnú chodbu vychádza v lese na Červenom kameni.

L. Dzobová:

Táto chodbička je odkiaľ?

Zvuk – hudba – ukážky

M. Kondrła:

Toto sú Smolenice. Toto je zase Bojnický zámok, kde sedí kráľ. Teraz vychádza princezná vedľa Červeného kameňa do Tomášikova k mlynu. My diváci máme dojem, že vedľa lesa je mlyn, je rieka, vedľa toho je zámok. Že ten priestor konštruujeme.

L. Dzobová:

Takže vaša práca je v podstate taká veľmi podrobná skladačka.

M. Kondrła:

Je to také puzzle, áno.

L. Dzobová:

S Michalom Kondrlom sedíme v tejto chvíli v strižni, pred nami sú dve obrazovky, za nimi ešte jedna. A vašou úlohou na tomto mieste bolo filmovú rozprávku O liečivej vode strihať. A ako som sa dozvedela medzi rečou, tak už počas nakrúcania, pretože toho času v tomto zvláštnom pandemickom roku nebolo tak veľa.

M. Kondrła:

Áno. Tak sme museli vlastne pristúpiť k tomu, že počas toho ako pán režisér nakrúcal scény, tak ja som musel paralelne s tým začať strihať. A tým, že dneska nám digitálne technológie umožňujú veľmi rýchlo s materiálom pracovať – tak jeden deň nakrútil a druhý deň už mal materiál v strižni. Nasledujúci deň som mohol poslať mailom prvé ukážky. Mohol na to veľmi flexibilne reagovať. Mohol niečo dotočiť.

L. Dzobová:

Čo ma vlastne zaujíma sú možno nejaké čísla, ktorými by sa vyjadril objem tej vašej práce, teda materiálu, s ktorým musíte priebežne pracovať. Ak by sme to vyčíslili, aký veľký je to súbor?

Sound

M.Kondrla:

The fairy tale is set in a kingdom, but the kingdom does not exist, so we had to create it first. For example, the princess is in her room located at the Bojnice castle, then she steps into the basement located at the Smolenice castle and gets out through a secret tunnel in the forest near the Červený Kameň castle.

L. Dzobová:

Where is this corridor located?

Sound – music – movie excerpts

M. Kondrla:

This is located at the Smolenice castle. The scene where the king is sitting was shot at the Bojnice castle. And now the princess gets out near the Červený Kameň castle and walks up to the water mill in Tomášikovo. When watching the movie, the viewers think that the water mill is located next to the forest, then there is a river and the castle nearby. We create a sense of space.

L. Dzobová:

Well, your job is like putting a very detailed puzzle together.

M. Kondrla:

Yes, it is like a puzzle, sort of.

L. Dzobová:

At the moment, I am sitting in the editing room with Michal Kondrla, there are two screens in front of us and one more screen is behind them. Your job was to do the editing of the fairy tale movie About the Healing Water. And as you just mentioned, you had to start editing the movie while it was still being filmed, because you did not have enough time in this strange year of the pandemic.

M. Kondrla:

Exactly, I had to start cutting the movie at the same time as the director was shooting the scenes. And thanks to digital technologies that enable us to work very efficiently, one day the director was filming and the next day the material was already being processed in the editing room. The following day I could send him the first cuts. He could react in a flexible way and eventually make some extra shots.

L. Dzobová:

I am interested in some numbers that would express the amount of your work, the volume of material you need to process when filming. If we want to quantify it, what would be the size of the file?

M. Kondrla:

To inak ani ja netuším. Ja väčšinou sa na to radšej nepozerám. Tých filmovacích dní bolo 21. Keď z jedného dňa môže byť 3 hodiny materiálu, možno viac. Tak do sto hodín to asi bolo. Musíte si všetok materiál napozerať, vybrať tú správnu klapku. Film sa točí po záberoch. A cez tie zábery vlastne vytvárate filmový čas, filmový priestor a celý ten filmový príbeh skladáte.

Zvuk - ukážka

L. Dzobová:

Počas mojej krátkej návštevy priamo pri výrobe, za tou strážou sme tam všetci stáli. Kde sme? V obraze nie sme.

M. Kondrla:

Ja som vás nevidel.

L. Dzobová:

A to už je umenie filmovej kamery, aby v zábere bolo len to, čo tam byť má. A keď je všetko nakrútené, zostrihané, prichádza na rad filmový zvuk, ruchy, hudba a tiež dabing. Keďže rozprávka vznikla v československej koprodukcii. Televízna Jednotka ju odvysielala na Štedrý deň. Diváci Českej televízie ju uvidia na Štefana.

Režisér Ján Sebechlebský:

Aj v tejto rozprávke zvíťazí dobro nad zlom. Ale tak ako je to v živote. Je to na chvíľu a potom zase začína ten boj.

M. Kondrla:

Actually, I have no idea. Mostly I rather do not want to know it. We had 21 days of filming. There can be up to 3 hours of material produced in one day, maybe even more, which means it can make up to 100 hours altogether. You need to watch carefully all the material and choose the right shot. A movie is made of shots. The shots enable you to create a sense of time and space and put the whole movie together.

Sound – movie excerpts

L. Dzobová:

During my short visit at the filming location, all of us were standing there behind the guards. Where are we? I do not see us here in the shot.

M. Kondrla:

I did not see you there.

L. Dzobová:

That is the mastery of the camera to capture only what is supposed to be in the shot. And when all the scenes are being filmed and edited, it is time for the post-production to add the sound, sound effects, music and dubbing as well, since the movie is produced in Czech and Slovak co-production. The Slovak TV channel Jednotka will broadcast the fairy tale on Christmas Day. The viewers of Czech Television can watch it on St. Stephen's Day.

The director Ján Sebechlebský:

The good triumphs over the evil also in this fairy tale. But as in real life, it only lasts for a short while and then the battle starts all over again.